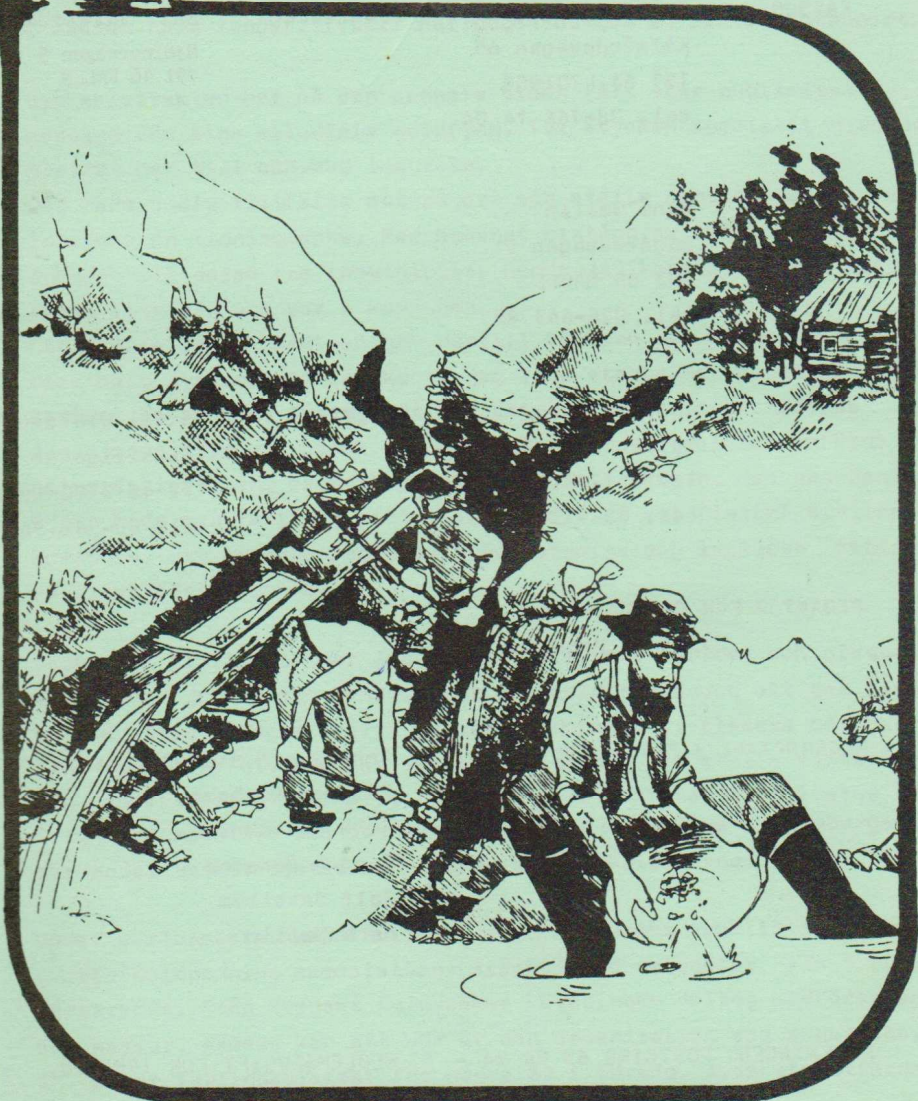

GULD NR.2 1987 VASKAR'N

utgiven av SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN

SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN'S STYRELSE

ORDFÖRANDE	Johnny Hagberg Moränvägen 26 136 51 HANINGE tel. 0750-258 86	SEKRETERARE	Torgny Jonsson Verdandivägen 42 E 194 54 UPPLANDS VÄSBY tel. 0760-333 76
------------	---	-------------	---

KASSÖR	Anneli Bergström Kålmårdsvägen 65 181 64 LIDINGÖ tel. 08-766 14 04	SUPPLEANT	Rolf Saxström Mjölnarvägen 5 791 46 FALUN
--------	---	-----------	---

SUPPLEANT	Hans Wallin Bogårdsvägen 9 803 80 GÄVLE tel. 026-663 80
-----------	--

REVISOR	Ahti Majanen Mellanbergsvägen 13 135 45 TYRESÖ tel. 08-712 45 63	REVISOR	Bertil Olofsson Industrigatan 7 B 112 46 STOCKHOLM tel. 08-542 960
---------	---	---------	---

REDAKTÖR FÖR GULDVASKAREN
Johnny Hagberg

MEDARBETARE I DETTA NUMMER:

Anneli och Sten Bergström
Torsten Boxberg
Rune Gustavsson
Torgny Jonsson
Rolf Saxström
Hans Wallin

FÖRENINGENS POSTGIRO 63 04 54 - 7 MEDLEMSAVGIFT FÖR 1987/88.
ÄR 100 Kr.

FRÅN ORDFÖRANDEN

Så var ännu en grön vinter till ända. Kyla och en hög vattennivå i älvar och åar, har försvårat vaskandet en hel del. Men trots det har många av våra argonaut-medlemmar varit lyckosamma med sitt grävande i markerna. Man har gjort alluviala fynd i nästan hela landet. Tyvärr har någon nugget ej blivit inrapporterad.

Lyckseletrakten har på den senaste tiden fått stor publicitet i pressen för sina alluviala guldfynd. Tre stycken speciellt givande platser har till och med inmutats.

Jag hade själv tillfälle att på ort och ställe konstatera att ryktet inte var en tidningsanka. Med benäget bistånd av LAPPLANDS GULD AB ägaren till dessa tre inmutningar, kunde jag konstatera att guld fanns lite här och var i kommunen.

Ett ställe längs Umeälven gav upptill 16 korn per panna, små men dock helt synbara. Tyvärr kunde jag inte stanna mer än några dagar. Området är dock så intressant att ett återbesök är ett måste. Jag gjorde även ett besök i Jokkmokk där SGAB's geologer anförde ett entusiastiskt gäng beredskapsarbetare ute i skogen. Med vaskpannans hjälp hade man faktiskt hittat endel korn på ett flertal ställen i kommunen. Jag besökte några av fyndplatserna och lyckades faktiskt få litet färg i pannen.

Under ett flertal år har jag besökt Gellivare området och provvaskat i en mängd jokkar och konstaterat att guld finns och att det ligger ganska ytligt. Några större koncentrationer s.k. placers har jag dock ännu ej påträffat. NSG har varit vänliga nog att ställa kartmaterial och rapportutdrag till mitt förfogande. Vilket varit till stor hjälp. I samband med 1988 års Svenska Mästerskap i Gellivare/Malmberget bör endel vaskutflykter kunna ordnas för medlemmarna.

Under världsmästerskapstävlingarna i Tankavaara avhölls även WGA's (World Goldpanning Association) årsmöte med delegater från 9 länder närvarande. Från Svenska Guldvaskar Föreningen deltog ordföranden och kassör. Nämnas kan att WGA är den organisation som sanktionerar VM. Utser tävlingsplatser för några år i förväg. Även att utfärda tävlingsregler m.m. ingår i uppgifterna.

Under årsmötet framfördes en anhållan från oss att Sverige skulle få arrangera VM 1991 i Köpparberg.

Från Schweiz kom även en VM ansökan för 1991. Men problem med berörda markägare vid tävlingsplatsen och omgivningar gör att det hela verkar en aning osäkert. Vilket land som får äran av att arrangera VM tävlingarna 1991 beslutas vid WGA's årsmöte 1988 i Foix.

Även VM nästa år går av stapeln i den lilla sydfranska staden som ligger vid foten av Pyrenéerna.

Ett 20-tal svenskar hade mött upp till tävlingarna i Tankavaara de flesta gamla bekanta. Bland det trevligaste med den här udda hobbyn är alla bekantskaper man gör med lika entusiastiska människor som man själv. Alla lika fångna av guldets magiska dragningskraft. Jag är säker på att hade året varit 1849 hade vi alla grävt i vårt anletes svett i dom californiska bergen.

Redaktören är i ständigt behov av material, berättelser om lyckade eller misslyckade vaskutflykter, nya intressanta områden, tidningsurklipp. Har Du ingen skrivmaskin, så skriv för hand och skicka in det till mej, så skriver jag ut det på maskin.

Inget bidrag är för litet allt är välkommet. Kom ihåg att tidningen är vad Du gör den till.

P.S. Har Du några ideer eller synpunkter på tidningens innehåll eller utseende, så hör gärna av dej till någon i styrelsen.

"Deadline" för insändare
och artiklar till nästa
nummer är styrelsen
tillhanda senast

15 november

VASKARLÄGER I SVEG

Lägret hade organiserats av Ike Åkerman och Rune Gustavsson. I sista stund ändrades platsen från Bodarsjön till Vallsjön. Detta berodde på att parkeringen vid Bodarsjön var dels för liten och dessutom var vägen dit något olämplig för vanliga bilar. Genom förnämlig skyltning vållade inte detta något problem utan alla hittade fram.

16 medlemmar och anhöriga hade hörsammat kallölsen så det var gemytligt kring lägerelden och full fart kring sjöar och bäckar på dagarna. Om inte guldvasnkningen gav stort resultat så var det flera, som fick kämpa med fisk av olika slag. Sten Bergström fick kämpa länge med en fisk, som vann kampen, men frun Annelie hann i alla fall taga ett foto av själva striden. Rolf Saxström halade in en aborre på 35 cm, men dom som höll lägret med grillfisk var Åkerman och Gustavsson. Av guld hittade Sven Kiurus grabb, Tobias, en liten flaga och Torigny Johnsson gjorde fynd i sin vaskränna. Vädret var utmärkt men vattenståndet i älvarna var så högt att det inte gick så bra att nå de mest lovande ställena. Bertil "Kivikäkki" Olofsson var med och som han använde kameran är det inte uteslutet att vi kommer att synas i svensk TV. Träffen kan alltigenom betecknas som lyckad och vi hade t.o.m. ett fint dass på lägerplatsen, en lyx, som Svegs kommun bidragit med och för vilket jag vill framföra Guldvaskeföreningens tack.

Vid den gamla skrivmaskinen

Rune

GULD PÅ GEOLOGIKURS

På Skinnskattebergs folkhögskola ordnades i år en geologikurs under vecka 29. Kursens guldintresserade ledare heter Peter Fels hemmahörande på Tärna folkhögskola utanför Sala. Peter kontaktade vår förening för att få stöd till att ägna en dag till att leta guld med både panna och ränna.

Som instruktörer anlände Kivihäkki och jag. Dagen började med att vi åkte ut till en badstrand där de olika vaskpannornas utseende, funktion och handhavande beskrevs. Med tillplattade blyhagel började sedan träningen så att eleverna skulle få en praktisk inblick i hur säker en vaskpanna egentligen är.

Efter en god lunch i det gröna återvände vi till skolan för att bygga en vaskränna helt i trä som skulle riggas upp i en bäck för att provas praktiskt. Innan rännan kom i vattnet uppstod en vild diskussion bland de yngre i gruppen om hur vi skulle dela upp allt guld vi eventuellt skulle hitta! Storkovan fick bli de tillplattade blyhaglen som användes för att visa hur de tyngre ämnerna fastnade tidigt i rännan.

När middagen var över föreslogs att vi skulle arrangera en vasktävling för hela gruppen. Vi använde oss av gällande regler för guldvaskning. Deltagarna fick en vaskpanna med sand i vilken vi gömde blykornen. Resultaten för dessa amatörer var verkligen bra. Den snabbaste vaskaren behövde bara ca en minut för att hitta sina korn.

Som avslutning kan väl sägas att vi hade en trevlig dag med vacket väder. Intresset hos deltagarna var stort med många frågor, så underlag för liknande arrangemang borde finnas för att öka på bredden av aktiva vaskare. Jag tackar Peter Fels för hans fina initiativ och hoppas att många ska ta efter hans företagsamhet.

Medlem på uttryckning

Hans Wallin

SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR PERIODEN 1986 06 14 - 1987 06 13

Styrelsen har under verksamhetsperioden haft följande sammansättning.

Ordförande	Johnny Hagberg
Sekreterare	Torgny Jonsson
Kassör	Anneli Bergström
Suppleanter	Rolf Saxström
	Hans Wallin

Övriga förtroendevalda

Revisorer	Ahti Majanen
	Bertil Olofsson

Vid verksamhetsperiodens slut hade föreningen 38 st. medlemmar. Styrelsen har haft 2 st. protokollförda sammanträden + täta informella person och telefonkontakter.

Verksamheten har främst inriktats på att organisera upp riktlinjer för styrelsens arbete och föreningens exponering utåt.

Bl.a. kommer stor vikt att läggas vid utformningen av vår medlemstidning GULDVASKARN då den förhoppningsvis kommer att vara vårt främsta forum.

Utskick av GULDVASKARN och info. har skett till ett flertal firmor och intresserade personer, även orter med turistguldvaskning har fått sin beskärda del.

Att tävlingsverksamheten kommer att bli en icke föraktlig del av styrelsens arbete står helt klart då föreningens ansikte utåt och möjligheten att nå presumtiva medlemmar bäst gynnas på detta sätt.

Styrelsen har därför inköpt ett stycke vandringspris att utdelas till svensk mästare. Ytterligare två mindre priser har inköpts.

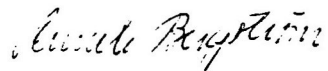
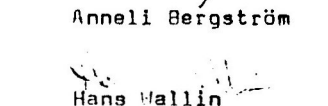
Föreningen har också ansökt om medlemskap i WORLD GOLDPANING ASSOCIATION som stöd för fortsatt tävlingsverksamhet.

Styrelsen vill också tacka de personer som på ett eller annat sätt hjälpt till med föreningsarbetet.

Handen i juni 1987

Johnny Hagberg

Torgny Jonsson

Rolf Saxström

Anneli Bergström

Hans Wallin

PROTOKOLL fört vid SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGENS
 ÅRSMÖTE 1987-06-13 i Kopparberg
 *****

- 1 § Årsmötet öppnades.
- 2 § Sittande styrelseledamöter Jonny Hagberg och Torgny Jonsson valdes till Årsmötets ordförande respektive sekreterare för att leda dagens möte. Sven Kiuru och Bertil Olofsson valdes till att justera dagen årsmötesprotokoll samt att vara röst-räknare under mötet.
- 3 § Kallelsen till dagens årsmöte befanns skett i godkänd ordning.
- 4 § Dagordningen godkändes.
- 5 § Föreningens verksamhetsberättelse 1986/87 lästes upp.
- 6 § Revisionsberättelsen lästes upp och revisorerna yrkade på ansvarsfrihet för styrelsen.
- 7 § Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.
- 8 § Val av samtliga styrelseledamöter utom sekreterare som sitter kvar ytterligare ett år. Nuvarande ledamöter omvaldes till en ny mandatperiod,dvs:
Ordförande :	Jonny Hagberg	Vald på 1 år
Kassör :	Anneli Bergström	Vald på 2 år
Öv.ledamot:	Rolf Saxström	vald på 1 år
Öv.ledamot:	Hans Wallin	Vald på 1 år
- Val av revisorer. Nuvarande revisorer omvaldes på ett år.
Revisor:	Bertil Olofsson
Revisor:	Ahti Majanen
- 9 § Mötet beslutade efter förslag från styrelsen att ingen ny årsavgift för gamla medlemmar ska behöva betalas för kommande år. Nyttillkommande medlemmar betalar som tidigare 100:-.
- 10 § Mötet bestämde att SM 1988 ska vara i Gällivare den 10-11 juli. SGF skall stå som med arrangör när det gäller utformning och bestämmelser.
- 11 § Mötet bestämde att SGF och Kopparberg skall ansöka om att få stå som arrangör för VM 1990. Lions och Turistbyrån undersöker lokala förutsättningar såsom logi inom 35 km etc..
- 12 § Övriga frågor.
1. Åke Åkerman,Sveg och Rune Gustavsson,Ludvika föreslog en guldvaskarträff i Sveg. Rune har sett vaskguld därifrån. Mötet beslutade att SGF ska arrangera en träff den (10)-11-12 juli. Plats kommer att meddelas för camping och husvagnar avsedd som gemensam samlings-plats för mat och skvaller.

2. Förslag till träff senare i höst om "modernt sätt att lokalisera guld". Experter från bl a SGU t ex Anders Damberg och Arne Sundberg kan förlagsvis medverka. Styrelsen återkommer i frågan.
3. Industridepartementet har lagt ett förslag om att privat prospektering skall begränsas eller förbjudas. Mötet beslutade att SGF skall protestera mot förslaget i enlighet med SGU:s redan inskickade protest.
För närvarande gäller att privat person får inmuta högst 100 ha a 150:- plus 7:- per ha. Inmutningen gäller i 3 år med möjlighet till förlängning i ytterligare 4 år.
4. Endast betalande medlemmar skall tas upp i SGF:s medlemsregister. Familjemedlemmar som inte betalar får sålunda endera själv erlægga medlemsavgift eller ta del av information etc. genom familjens medlem. Årsavgift för barn och ungdomar bordlades till nästa årsmöte.
5. Tävlingsbestämmelser. SGF rättar sig efter World Goldpanning Association (WGA) men alla regler är inte direkt tillämpbara för svenska förhållanden. Styrelsen avser att själva eller genom en utsedd tävlingskommitte bearbeta och ge ut tävlingsbestämmelser anpassade för nationella tävlingar och SM. För EM och VM gäller WGA:s bestämmelser fullt ut.

Frågor som måste anpassas är bl a klassindelning, typ av guld i tävlingen, arrangörens anknytning till guldtraditioner etc..

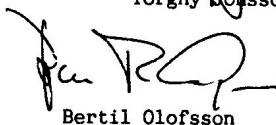
13 § Nästa årsmöte skall hållas under SM i Gällivare.

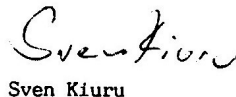
14 § Mötet avslutades.

Vid protokollet:

Torgny Olsson

Justeras:

Bertil Olofsson

Sven Kiuru

HERRLJUNGA

Med förra årets fina weekend i minnet åkte vi till Herrljunga igen. Vi var väl lite extra nyfikna på Lassés annonserade lördagstävlingar "Damer glada", "Herrar glada". Det är den första, jag tänker skriva om. Söndagens mer officiella arrangemang får någon annan lämna rapport om. För glada damer gällde det att delta i tre heat.

1. Alla startar samtidigt, springer och hämtar sina hinkar med guld-korn i och vaskar fram dem på snabbast möjliga tid. Så brukar det vara.

2. Alla startar på olika tider höll jag på att säga. De flesta hade fått en "strafftid". Allt från några sekunder till över två minuter. Det var grymt att stå där den längsta tiden och se på när andra vaskade. Man blir frustrerad av mindre. (Det var jag)

3. Vi fick springa iväg och hämta sand, från en prssenning, ösa för hand. Det gällde att hitta så mycket guld som möjligt. Några stackare fick snurra runt en stolpe, innan de fick starta vaskningen.

Vem vinner denna galna tävling? Det var Gull-Marie. De fem första damerna fick var sin miniflaska Couronne Dör. Sen fick vi sätta oss vid ett reserverat bord. Vit duk, levande ljus, skummande vin och kaviar. Skymning, levande musik. En virtuos på fiol! Bara för oss! Vilken stämning! Vi var saliga.

Någonstans i fjärran hördes resultatet av herrarnas tävling. 1:a pris 1 l hembränt, 2:a pris 2 l hembränt, 3-5:e pris 6-pack öl+1 tjej. Var det verkligen så eller var det bara champagnebubblor i mina öron. Är berättelsen inte korrekt, så gör det väl inte så mycket? Tävlingen var årets roligaste. Det är vi många som intygar. Kvällen blev sen kring brasan. Vi ser fram emot nästa års arrangemang.

Anneli

P.S. Gull-Marie vaskade sig till 1:a plats med en plastbalja.

SIKTEN

Under en semester i Finska lappland bekantade jag mig med en hjälp-
-reda för oss som vaskar med panna. Man använde en grej som mest av
allt liknade en gammaldags mjölsikt. Den skiljde bort det grövre
materialet innan själva vaskningen. En sådan skulle jag ha!

Material anförskaffades: 1 bit plywood (12x125 cm)

1 tub vattenfast lim

1 stålnät med 3 mm maskor

På brädgården fick jag trevligt bemötande, berättade vad jag skulle
göra och fick två plywood-bitar gratis. En bit lades i blöt i badkaret
i c:a 20 timmar till min äkta hälfts förtrytelse som inte kunde bada.
Hopböjningen funkade under ett visst knakande och diametern gjordes
c:a 10 cm mindre än vaskpannans. Med gemensamma krafter limmades det
och även skruvades, trots vad limmet lovade. Nätet friserades och
fästes med häftpistol. Som hantag tog jag ut hål i kanterna. Färdig!
Mäktat stolt över skapelsen. Något oval kanske men vad gjorde det.
Premiär under guldvaskekarträffen i Sveg, den fungerade men inget guld
hittades.

Mc-semesteren börjar. På första campingplatsen fälldes lustiga kommentarer
om fruns huslighet, mjölsikt på Mc. I Lannavaara hittades guld,
dock inga nuggets i sikte(n). Trogen följeslagare genom Nordkalotten
till undrande blickar kom vi till Tankavaara. Här kom den till god
hjälp och väckte ingen större uppmärksamhet. En mindre kusin av sikt
hade också en av de internationella gästerna under VM. (Ej tillåten
vid tävling).

Sikten skulle sen kasseras men vår trogna reskamrat fick åka hemåt
på norra Europas största-värsta? mc-packning, 640 mil totalt.

På hemvägen avsynade en gentleman i hatt vårt lass och kommenterade
att vi också fått antikviteter med oss. Stackars sikt antik efter
ynka sex veckor!

Nu vilar den i källaren för att nästa säsong omskapas till en bättre
modell. Mindre i diametern och inte så djup. Vill någon veta mera
så ring eller skriv.

Sten Bergström

Ett öde i guldgrävarbyn

Aaro sålde sin hustru för 800 gram guld

IVALO. Utanför guldgrävarhemmet i Ivalo i Nordfinland sitter tre panka gamlingar. Genom deras kroliga fingrar har guldklippar för hundratusentals mark runnit. De är pensionerade guldgrävare.

– Man vaskade fram ett kilo guld och fick mersmak. Det är som lusten efter vackra kvinnor. Kvinnor och guld får man aldrig nog av, säger de.

– Det är inte tre miljoner som sitter på Ijugarbänken utanför Nordkalottens enda hem för pensionerade guldgrävare i Ivalo. Aaro Raumala, 73, Jussi Mikkonen, 74, och Yrjö Korhonen, 59, drar en öl och minns de gamla goda tiderna.

Det var ungdomens rotelshet som drev dem ut på landsvägarna. Och längtan efter äventyret som förde dem till Nordfinlands bäcker som gömde guldkören och klippar.

– Man skaffade en vaskpanna och vaskade. Så hittade man guld och sen blev man fast i jakten på mera guld, berättar Aaro.

Han och kompisarna byggde hyddor i den finska urstoken och hela somrarna vaskade de i bäckarna. Med de första guldklipparna köpte de sig inmatningar.

I skogen hälsade människans värld. Den smurade runt, guld, sprit och drömmen, om kvinnor.

Guldklipparna såldes i Uleåborg, 40 mil söderut vid kusten

Flög till spritaffären

– Det var lönsamma affärer. Vi brukade hyra sportplan och flyga ned bara för att köpa vodka, berättar Aaro.

Det var på den tiden det fanns massor av guld i bäckarna kring Enare träsk. Nu finns det mindre guld men mera turist.

Aaro och hans kompisar träffades vid guldbeckarna 1936. Aaro Raumala träffade Heikki Kokko, nu 75, och de blev kompisar. Även före kriget vaskade de guld på somrarna tillsammans och jobbade i skogen med avverkning på ystern.

– Före vår tid försvann många guldgrävare spårlost bland furorna. Det var

de som berättade för villigt om sina fynd. Men bland oss hade det inte varit möjligt att själva eller någon få guld. En sån kari hade aldrig överlevt själv, berättar Aaro.

Under krigsåren bytte guldgrävare ut vaskakärlarna mot vapen, det var deras enda uppehåll från vaskningen. Efter krigsslutet vandrade de tillbaka till skogarna kring Enare.

Vi var alla beväpnade till tänderna i skogen. Vapen som vi hade tagit med oss från fronten. Men olyckor hände aldrig. Man blev bara förebyggare med att överträda andras inmatningsgränser.

Lagen av guldgrävarveteranerna vill berätta hur mycket guld de vaskat fram och hur många tusentals mark som runnit genom deras fingrar.

– Men hade vi vetat hur man håller i pengarna levde vi gott på gamla dar, filosoferar de.

Pengarna smurade snabbt. En vecka i stan. Guldtrögar och kvinnor som visste vad en guldgrävare svulten på kärlek och nöjen ville bli. En sommars förtjänat kunde vara slus efter en enda förtig vecka.

Aaro gifte sig med Mari, nu 71. Men efter några år tillsammans, då Mari hade glömskhet i Ivalo och Aaro bodde i skogen, sprack äktenskapet.

Det var Aaros kompis Heikki Kokko, 75, som blev kille, i dag är Heikki och Mari gifta och bor i kyrkbyn i Ivalo. Men de två gamla kamraterna och vapendragarna Aaro och Heikki är dödsfiender. Historien om hur Heikki fick Mari visar att guld kan göra människor ocköad.

– När Mari och Heikki blev förälskade sa jag: Ta henne du. Men priset är 800 gram guld. Då var det värt 50 000 finska mark. Så blev det, berättar Aaro.

Mari har aldrig intresserat sig för sina två äkta mäns guldgrävarliv.

I stället har hon suttit på ett spel företag, först glömskhet och sen en lunchbar. Mari har till och med fått ta emot en utmärkelse från president Urho Kekkonens hand för sin företagsanda.

◦ På Ijugarbänken utanför Nordkalottens enda guldgrävarhem, sitter tre pensionerade guldgrävare och minns guldklipparna som runnit mellan fingrarna. Yrjö Korhonen, Aaro Raumala och Jussi Mikkonen – de sista professionella guldgrävarena.

– De kallade mig guldgrävarmannen. Jag tog hand om karlarna. Lyssnade på dem och gav dem mat. Men något guld från dem har jag aldrig sett. Det guld jag har finns här, säger hon och pekar på vigselringen.

Hon vill inte gärna riva upp gamla sår efter guldhandeln mellan sina två äkta män. Det lättes och tasselns nog i byn ändå.

– Det sägs att jag är en köpt kvinna. De 800 grammen guld var skadestånd till Aaro, säger hon. Men vi hade roligt då. Det var ett fritt liv.

I sin pensionärsbarack, betockad av guldgrävarförbundet, sitter Aaro med ett gulnat kontrakt på 800 gram guld. Det enda han har kvar från tiden bland guldbeckarna.

Guldgrävarhemmet är skattkammaren för såna som Aaro, hemlösas och panka gamlingar.

– Jag ångrar inget. Har alltid varit lite av en spelare. Allt vara guldgrävare är lite av spel, man har tur eller otur. Och en kari som inte är en spelare är ingen kari alls, säger Aaro.

Alger hittar guld

Det är inte bara för människor som guld är ett begärligt byte. En forskargrupp i New Mexico har hittat alger som har gyllene preferenser, uppger tidningen New Scientist.

Forskarna vet sedan tidigare att vissa grönalger och blågröna alger tar upp metalljoner, t ex bly, zink, koppar, guld och platina. Men nu visar det sig att grönalgen Clorella är mer intresserad av guld än av andra metaller.

Om de guldätande algerna dessutom läggs i vatten med rätt surhetsgrad och salthalt, släpper de ifrån sig guldet igen.

Den praktiska användningen av de guldätande alterna kan således bli att återvinna guld.

RESULTATBÖRS

Tiderna anges i minuter inkl eventuellt tillägg.

SVENSKA MÄSTERSKAPET I KOPPARBERG 13-14 juni 1987

SM ÖPPEN KLASS

Antal korn: 8

1 Jonny Hagberg	Handen	3.00
2 Sven Kiuru	Kopparberg	3.31
3 Pentti Nummela	Finland	4.42
4 Rune Gustavsson	Ludvika	5.09
5 Raja Ahro	Finland	5.22
6 Håkan Flygare	Kiruna	5.42
7 Anita Patala	Finland	6.29
8 Rolf Saxström	Falun	8.00
9 Marie-Louise Sander	Kopparberg	8.46 (-1 korn)
10 Bertil Olofsson	Stockholm	9.22 (")

DAMER

Antal korn: 5

1 Raja Ahro	Finland	5.15
2 Marie-Louise Sander	Kopparberg	7.12
3 Margit Piippo	Finland	8.17

VETERANER

Antal korn: 7

1 Jonny Hagberg	Handen	3.36
2 Per-Olof Sandström	Kiruna	4.40
3 Rune Gustavsson	Ludvika	4.55

NYBÖRJARE

Antal korn: 6

1 Sture Svensson	Kopparberg	5.50
2 Erkki Salonen	Saltsjö-Boo	7.19
3 Lennart Larsson	Degerfors	8.30

UNGDOMAR

Antal korn: 5

1 Rebecka Lindberg	Gällivare	2.31
2 Jani Salonen	Saltsjö-Boo	4.42
3 Andreas Lindberg	Gällivare	8.55 (-1 korn)

HERRLJUNGA OPEN 29-30 augusti 1987

PROFFS

Antal korn: 10

1 Jonny Hagberg	Handen	1.16
2 Sören Olsson	Ljung	1.25
3 Torgny Jonsson	Upplands Väsby	1.34
4 Anneli Bergström	Lidingö	2.40
5 Rolf Saxström	Falun	4.01
6 Sven Kiuru	Kopparberg	6.29 (-1 korn)
7 Paavo Hulkkonen	Smedjebacken	6.31 (-1 korn)
8 Ingemar Nilsson	Herrljunga	11.21 (-2 korn)
9 Viljo Pikkukangas	Angered	11.51 (-2 korn)
10 Bengt Persson	Gnosjö	12.13 (-2 korn)

AMATÖRER

Antal korn: 4

1 Hans Lindberg	Herrljunga	1.30
2 Erik Sandvall	Floda	1.54
3 Tomas Sernevall	Floda	2.47

UNGDOMAR

Antal korn: 5

Herrljunga,
forts.

1 Per Persson	Gnosjö	3.14
2 Carina Moberg	Herrljunga	7.24 (-1 korn)
3 Erik Guldström	Fåglavik	7.58 (-1 korn)

HERRAR GLADA

1 Hans Lindberg	9 korn
2 Torgny Jonsson	8 korn
3 Sven Kiuru	6 korn
Paavo Hulkkonen	"

DAMER GLADA

1 Marianne Eklund	13 korn
Gull-Marie Jonsson	"
3 Anneli Bergström	9 korn
Etel Söderman	"

VÄRLDSMÄSTERSKAPET I TANKAVAL 15-16 augusti 1987

VM HERRAR

Antal korn: 8

1 Jonny Hagberg	Sverige	2.08
2 Reino Alanko	Finland	2.27
3 Philippe Riviere	Frankrike	3.53
4 Claudio Gidda	Italien	4.13
5 Kauko Maijala	Finland	4.24
6 Hekki Hyvärinen	Finland	5.25
7 Lauri Ollila	Finland	5.26
8 Jan Kavalir	Checkoslovakien	8.09 (-1 korn)
9 Matti Launonen	Finland	8.55 (-1 korn)
10 Yrjö Korhonen	Finland	8.59 (")
12 Håkan Flygare	Sverige	10.04 (-1 korn)
22 Bo Lindberg	Sverige	22.53 (-4 korn)
24 Rickard Lomvik	Sverige	23.31 (-4 korn)

9.12
18.42

+10 min

DAMER

Antal korn: 6

1 Gertraud Veitz	Västtyskland	3.36
2 Jutta Korhonen	Finland	3.38
3 Pirjo Laiho	Finland	3.57
4 Siv Abrahamsson	Sverige	4.04
12 Margareta Lomvik	Sverige	9.02 (-1 korn)

9.12
8.42

LANDSKAMP MED VASKRÄNNA

1 Finland
2 Sverige

VETERANER

Antal korn: 4

1 Yrjö Korhonen	Finland	2.18
2 Tauno Virtanen	Finland	3.16
3 Ferdinand Boesch	Checkoslovakien	5.44

NYBÖRJARE

Antal korn: 5

1 Pekka Fali	Finland	4.35
2 Veli-Matti Huotari	Finland	5.17
3 Rolf Saxström	Sverige	5.30

UNGDOMAR

Antal korn: 4

1 Jaakko Virtanen	Finland	2.56
2 Jari Hongisto	Finland	3.10
3 Anne Roth	Finland	3.20

DAGS FÖR VASKRÄNNA?

Har man haft turen att träffa på en plats med alluvial-guld i större mängd, märker man snart att pannvaskning är rena slavgörat och framför allt en ohyggligt långsam metod.

Då är en vaskränna det enda rätta att arbeta med. Att köpa en lämplig ränna i Sverige kan ha sina svårigheter då utbudet är ytterst begränsat.

Att därför bygga en själv bereder inga större svårigheter, materialet består av en tillböckad bit galvaniserad eller aluminiumplåt, en remsa sträckmetall och någon typ av plastgräsmatta som får bli den arbetande inredningen.

Ofta ser man rännor med stegar av grovt vinkeljärn, för glesa med alltför dålig passning. Även plastnät och andra underliga anordningar på rännans botten förekommer.

Någon sortering av gruset äger inte rum, utan 10 cm stenar rullar igenom endera blixtnabbt eller stannar upp i stegen och förorsakar s.k. blow outs dvs. den skapar en störande turbulens som hindrar en effektiv deponering av guldkornen.

Bryr man sej bara om grovt guld/nuggets är det inte så kinkigt med stegkonstruktionen eller vattenflödet. Huvudsaken är att man har en ordentlig rotation på gruset under vinkeljärnen.

Men med det finguld vi verkar ha i Sverige måste inredningen i rännan se annorlunda ut. Även en rätt avpassad vattennivå och hastighet i rännan har en stor betydelse för fångsten av finguldet.

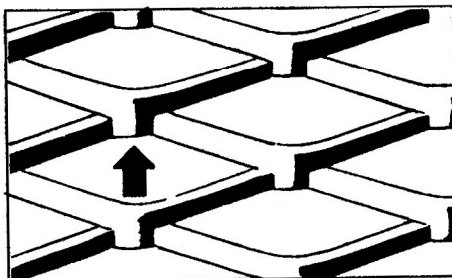
Men tillbaka till vår ränna, en passande längd är ca. 100-150 cm bredden lämpligen 25-30 cm, och med 10 cm höga kanter.

Invändigt lägger man en passande remsa plastgräsmatta som ska fungera som kvicksand dvs. låta guldkornen sjunka ner mellan plaststråna genom den lättare sanden till mattans botten.

I värsta fall kan man använda en grovt ribbad heltäcknings- eller gummimatta, men risken att refflorna fylls igen för fort med sand är farligt stor då.

Ovanpå gräsmattan lägger man så en remsa sträckmetall (Fig. 1)

Fig. 1 'Close-up' av en bit sträck-metall.
Vattenströmmen bör ske i pilens riktning.

Meningen är att dom snedställda maskorna ska skapa den turbulens som gör det möjligt för finguldet att stanna kvar och efterhand sjunker till plastmattans botten. Sträckmetallen tillverkas i flera olika maskstorlekar. I vårt fall kan 2 olika storlekar vara lämpligt beroende på guldets storlek, vattenhastighet m.m. Viktigt är att man har den vänd åt rätt håll i rännan för att den viktiga turbulensen ska bildas.

Konstigt nog har jag inte sett många rännor varken i Sverige eller i Finland som varit försedda med sträckmetall. Faktum är att när det gäller att fånga upp finguldet finns inget effektivare material. En annan viktig detalj är att sträckmetallen ligger absolut dikt mot plastmattan. Lämpligast sker det med någon genomgående bult eller också kan man spänna fast en mycket låg och gles stege ovanpå.

Naturligtvis är det viktigt att man håller ett vaksamt öga på stenar och lerklumpar som passerar i rännan, dom bör omedelbart avlägsnas. Helst bör man ha sorterat bort all grövre sten innan man öser det i rännan. Väl ute i naturen kommer så arbetet med att justera hastighet och nivå på det vatten som ska passera i rännan, och tro mej det är en hel vetenskap, som jag ämnar återkomma till en annan gång.

Sist men inte minst, hur ska man få veta att rännan arbetar som den ska, jo med jämna mellanrum vaskar man en panna av det grus som sköljts ut. Man kan helt enkelt låta panna ligga kvar ett längre tag under rännans utlopp, och då och då rensa bort det grövre gruset som samlas. Efter 15 min. tar man bort den och vaskar igenom innehållet. Har man då "öturen" att finna något litet guld-korn i pannans bottenkoncentrat, bör man omedelbart justera om vattennivå och hastighet.

Johnny H.

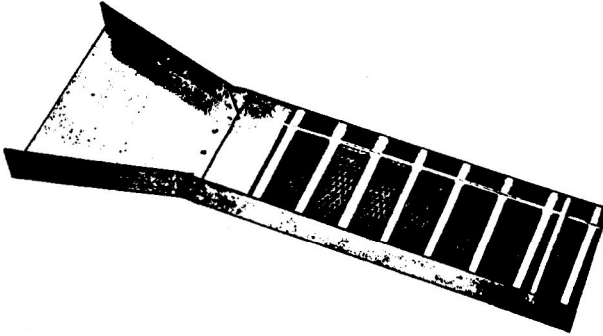

Fig. 2 Fabriksgjord
vaskrännan av aluminium
storlek 45×125×10 cm.
(made in USA).

VASKPANNOR TILL SALU

För att hjälpa alla som funderar på att byta eller skaffa sig fler vaskpannor har jag gjort en inventeringen på inköpställen och cirkapriser. Är det någon som känner till fler pannor och inköpställen så hör gärna av er till mig eller någon annan i styrelsen.

LYCKA TILL
Rolf Saxström

o ESTWING Svart plast Best.nr 14-035	∅ 40 cm 78 kr	GÖTEBORGS MINERAL och STENGALLERI Box 19084, Chalmersgatan 25 400 12 GÖTEBORG Tel 031/184344 (Postorder)
o VASKPANNA i stålplåt Låg panna Hög panna	86 kr 58 kr	KOPPARBERGS TURISTBYRÅ Box 52 714 01 KOPPARBERG 1 Tel 0580/10439 (Postorder) vx11420
o GARRETPANNAN Grön plastpanna	∅ 26 cm 115 kr ∅ 35 cm 160 kr	VASKPANNAN Box 181 524 00 HERRLJUNGA
o KEENE SP 14	∅ 35 cm 129 kr	"
o VASKPANNA Svart plast	∅ 26 cm 58 kr ∅ 35 cm 85 kr ∅ 40 cm 98 kr	Tel 0513/12420 (Postorder) (VASKPANNAN är samma som Herrljunga Guldvaskeärläger)
o ESTWING Svart plast Plåtpanna "	∅ 40 cm 65 kr ∅ 35 cm 59 kr ∅ 25 cm 45 kr	STENBODEN Tysta Marigången 5 Box 561 101 27 STOCKHOLM Tel 08/111140, 211910 (Postorder)
o BATEA Franska "kinespannan" Svart plast Plåtpanna " "	∅ 42 cm 95 Fr. ∅ 30 cm 80 Fr. ∅ 45 cm 100 Fr.	P BAURES 43 Route de Toulouse F-31 600 LHERM FRANKRIKE
(1 fransk Franc är ungefär 1 kr, postorder)		
o ESTWING Svart plast	∅ 40 cm 75 kr	GEOLOGISKA MUSEET Floragatan 6 BORLÅNGE (Ej postorder)
o VASKPANNA Plast	∅ 36 cm 80 kr	HOBEX Box 816 (Postorder) 501 10 BORÅS
o VASKPANNA finsk plåtpanna		FRILUFTSMAGASINET Sveavägen 73 STOCKHOLM Tel 08/513500 (342000) (Postorder)
o VASKPANNA finsk plåtpanna		SEPPO WULFF T:mi Hippu-Toute Haapapuro SF-02880 VEIKKOLA FINLAND (Postorder)

GULDGRÄVARLAND

Finska lappmarken torde vara det enda stället i Europa med guldgrävartraditioner, och där man fortfarande på egen hand kan pröva att vaska fram det ätråvärda guldet, eller enbart rent allmänt bekanta sig med ödemarkens guldgrävarromantik.

Något av detta söker man erbjuda dagens jäktade turist i Tankavaara, i det gamla guldområdet bortom byn Vuotso, på sista kartbladet mot Finlands utmarker, strax intill riksfyran och närmare 24 mil ovanför polcirkeln. Just nu, med början andra söndagen i augusti, pågår här det i år lanserade evenemanget, "Lapplands guldvecka" med varierande program inom gebitet. Och som kulminerar med VM-87 i guldvaskning.

Bakgrund

I Lappland har man med all säkerhet letat guld sedan mitten av 1800-talet, sannolikt mycket tidigare. Och guldetarens dröm har alltid varit, att hitta moderklyftet i fast berg. Blod, svett och tårar har spillts på letandet. Guldfyndigheterna har i stort sett varit koncentrerade kring tre älvar med biflöden: Ivalojoeki, Luttojoeki och Lemmenjoeki med var sin guldrusch, i nu nämnd ordning.

Den veterligen största guldklimpen man hittat vägde 395 gram, enligt den officiella statistiken som förts sedan 1870 på årligen framvaskat guld. Det vill säga, det som kommit till myndigheternas kännedom.

"Årets guldfynd", 58 gram, tillika årtiondets största i Lappland, vaskades fram av Antti Vanhala och Arttu Lettinen i Lemmenjoekiområdet, i tiden kring höstens sprakande färgprakt där uppe -"ruskan". Inte nog med detta! Männen donerade fyndet, stort som en tändsticksask på flatan men tunnare och värt ca 10 000,- FIM, till Guldgrävarföreningen.

En änkas skärv, eller...

Guldgrävarföreningen

Guldförekomsterna finns redan dokumenterade i en skrift på latin från 1500-talet av den tyske mineralogen och metallurgen Georg Agricola, även betecknad som mineralogins fader. Om detta visste Helsingforsgrabben Sven Karukorpi berätta när vi råkades i Ivalo i början av 1950-talet. Hela hans familj hade utplånats under kriget vid en rysk bombräd mot Helsingfors, vilket kanske utgjorde den indirekta orsaken till, att han nu ingick i en tolvmannagrupp av guldgrävare i Lemmenjoeki.

Hösten 1949 hade Sven varit med om att bilda guldgrävarföreningen, "Lapin Kullankaivajien Liitto" i Morgamstugan i Lemmenjoeki. Årsavgiften noterades och fastställdes stilenligt i guld, förklarade han, 1 gram för de aktiva och 2 gram för passiva medlemmar. Därutöver tillkom en inskrivningsavgift på 2 gram. De facto, en tillämpning av guldmyntfoten.

Föreningens första större uppgift blev, att organisera gemensamma transporter till Ödemarken i Lemmenjoki, dit intresset genom lyckade fynd 1945-46 och stegrade guldpriser koncentrerats från Tankavaara, klargjorde Sven och fortsatte med att skildra spridda episoder. Bland annat då man på vårvintern 1950 genomförde den första större transporten, och framställde livfullt hur en, minst 400-hövdad, renrajd trampade upp en väg i djup snö i väglöst land, med ett 40-tal körrenar efter sig, som i pulkor på en tiomilafärd drog mer än 20 ton förnödenheter för sommarens behov till Morgam.

Senare röjde föreningen manuellt upp en landningsbana på fjällheden där för mindre flygplan. Numera är dock Lemmenjokiområdet avsatt till nationalpark och inmutningar beviljas sparsamt i hela Lappland.

Turistvaskning

Under årens lopp har som bekant, en del guldgrävare på sina inmutningar i Lemmenjoki mot blygsam ersättning handlett turister, som tagit sig dit upp, i guldvaskningens ädla konst. Det ena ger det andra och tankarna går. Satt på en vindfäld torraka och tänkte på de ingående sonderingar under en semestervecka här uppe, om möjligheterna för en TGF-resa till sommaren 1980, i vaskandets tecken. Tanken följdes upp med en blänkare i Stenbiten, men intresset var svalt och det hela rann ut i sanden, som man brukar säga.

I och med att planerna på guld museet realiserades 1975, kläcktes även idén med en så kallad turistvaskning i Tankavaara. Tanken bakom var enkel: Den som helt flyktigt ville ägna sig åt guldvaskning, skulle inte behöva göra sig besväret att ta sig ända upp till Lemmenjoki, utan skulle säkert nöja sig med det man under sakkunnig ledning kunde bjuda på i Tankavaara.

Satsningen var tydligen lyckad, inte minst ekonomiskt, eller som en ärrad guldgrävare vi språkade med uttryckte det: - Nu har vi äntligen funnit guldets moderklyfta, inte i berggrunden men väl i turistens ficka.

Snart började man också arrangera tävlingar i guldvaskning. Från EM-84 i Tankavaara drog han sig till minnes, hur svensken Sören Johansson höll på att göra sensation genom att i det första kvalificeringsheatet, vaska fram sina korn på tiden två och trettiofyra. Om han nu mindes rätt.

Guld museet

På museet kan man bekanta sig med ortens mineral. Från Lemmenjokiområdet, exempelvis ädel korund, ett generellt namn på råmaterialet som efter slipning går under handelstermerna safir och rubin, bland annat. Mest åtråvärd är korundens grundform, berättade man. En triagonal, cylinderformad kristall. Till färgen mörk, nästan svart och som på den slipade ytan uppvisar en sexuddig stjärna - "Lapplands stjärna".

I en vitrin har man ställt ut guld-korn, ordnade efter storlek och namngivna med benämningar ur guldgräv-arnas vokabulär, börjande med andlös och i stigande skala: gnett, klädlus, vägglus och kackerlacka. En avdelning belyser guldgrävandets historia i ord och bild. Medan fri-luftsmuseet ger en uppfattning om de enkla och primitiva förhållanden un-der vilka guldgräv-arna levde och arbetade.

"Andlös", benämningen på det minsta guldkornet i montern, hade man stått något frågande inför. Men vid kaffet löstes dilem-mat av en mustigt språk-sam bordsgranne som härledde namnet på ett naturligt sätt till proceduren med botten-satsen i vaskpannan, sedan de större guldkornen vaskats fram. - Man värmer helt enkelt vaskskålen på spisen eller över en eld, förkla-rade han och fortsatte: Sanden och slammet släpper då från guldet, varpå man slår ut hela innehållet på ett ljust papper och börjar blåsa. Under blåsningen förs sanden undan och kvar blir det tyngre guldet. - Men, varnade han, man måste blåsa mycket försiktigt, nästan "andlöst", var ordet, annars är det risk att de minsta, pyttesmå guldkornen följer med.

Lapplands guldvecka

I år hade man utvidgat reviret kring Tankavaara med olika aktiviteter i det omgivande landskapet. Utställningar i skolor och på hotell. Arrangörerna hade även fått med sig några nordliga byar. På måndag morgon bjöds tillfälle att åka båt till Lemmenjoki, där byborna förberett och ställt i ordning för en guldvas-kningstävlan på ort och ställe för speci-ellt inbjudna guldgrävarveteraner.

I veckans aktiviteter ingick även ett guldsymposium med internationell anstrykning och lärda diskussioner i dagarna två. På plats fanns också den legendariske geologiprofessorn Herman Stigzelius, guldgräv-arnas all-tiallo och guldgrävarföreningens första hedersmedlem.

Guldveckans invigning hade man förlagt till Ivalo, vid älven i det soliga söndagsvädret. Högtidstalaren rekapitulerade Lapplands guldhistoria. Drygt hundra års vaskande och drygt tusen kilo guld - det är guldhistori-ens siffror i ett nötskal.

Guldveckan, en folklig fest med akademiskt inslag, om man så vill.

VM-87

Det drog ihop sig till final i guldvas-kning. Publiken verkade blandad, en del med ambitioner att efterlikna guldgrävare men egen inmutning och allt. Stämningen var gemytlig över lag, kanske till och med livad på sina håll. I trängseln bland vildvuxna skägg och utstyrslar i övrigt, trodde man sig ibland ana någon känd profil - från Dalarna till och med, inbillade jag mig. Ett och annat skägg gav också anledning till funderingar om bäraren

möjligen hade något allvarligt att dölja. Det hela uppvägdes dock av det icke föraktliga inslaget av kvinnlig fägring i väldoserade former. Ett omdöme som möjligen modifierades något av en bedagad böna som stolpade omkring, barbent i säckig islandströja, vilken mitt nyvunna sällskap, guldgrävaren, i stundens ingivelse uppfattade som ett värn för en dygd som förutan heller, knappast skulle ha varit hotad.

Det vaskades i flera klasser: ungdom, damer, herrar, veteraner och nybörjare damer och herrar. Och 17 länder var visst representerade.

På lördagen förrättades den officiella invigningen av VM-87. Då avgjordes även mästerskapet i veteranklassen och landskampen Sverige-Finland för tremannalag i rännvaskning. Man skyfflade stora mängder sand i sina vaskrännor och avslutade med att vaska fram kornen för hand med hjälp av vaskskålarna. Svenskarna som kommit för att ta revansch för förra årets nederlag, fick se sig besegrade även i år, varför inbjudan står kvar till nästa sommar.

Guldvaskning i "fri stil" praktiserades i lagtävlan mellan teknologer o folk från Geologiska forskningsgruppen, som med de märkligaste vaskningsanordningar roade publiken och sig själva.

"Passa på nu", uppmanade speakern publiken, "och mönstra noga dessa sköna gubbar. Dem är vi skyldiga ett stort tack, såväl för guldvaskningen som för många andra insatser här uppe i Lappland", och slog ut med armarna mot de startberedda kufarna i gropen, med det brunslammiga vattnet kring stövelskaften.

Startern slog med hammaren mot sin vaskskål, och veterantävlingen var ett faktum.

Alla hade tilldelats lika många kilon sand och i sanden ett visst, men för gubbarna på förhand obekant, antal guld-korn.

En del tömmer all sin sand i vaskpannan, andra portionerar ut sin ranson. Publiken lever upp och hejar på.

Allteftersom man vaskar fram kornen låter man dem plumsa ner i sitt vattenfyllda mätglas. Den som vaskat färdigt, höjer som tecken sin vaskskål på sträckt arm över huvudet och överlämnar sitt glas till domarna.

Tiden avgör segraren, men för missade korn blir det tidstillägg. Det är således inte alls säkert, att den som först höjt sin vaskskål vunnit.

Resultatet tillkännages inom kort i högtalaren.

Världsmästare i veteranklassen blev nr 19, Yrjö Korhonen, en levande legend från guldfälten och känd för många turister genom sin ovanligt kloka hund. Han vaskade fram alla fyra kornen på dryga två minuter. Tvåa blev nr 17, Tauno Virtanen och trea nr 10, Ferninand Boesch från Schweiz.

En strong insats gjorde den snart 80-årige Jussi Mikkonen, som kom på åttonde plats i veteran tävlingen.

"Pappa-Jussi", som han fått heta på grund av sin stora familj, berättade att han kom i kontakt med guldmetall då han ibland under somrarna med sin häst, klövjandens forslade förnödenheter till guldgrävare. Sedan drabbades han själv av guldfiebern, och höll på ett tjugotal år som professionell. Därefter huserade han åtta år i Tankavaara och sysslade med guld för sitt egna nöjes skull.

Det gamla skägget grände sig över, att han förmodligen inte meriterat sig till herrfinalen då han antagligen gjort bort sig genom en miss i kvalificeringsheatet.

Jussi Mikkonen

"Förr så snurrade jag vaskskålen så, och kornen satt alla där de skulle. Men nu på äldre dar", förklarade Pappa-Jussi, "måste man skynda långsamt".

På söndagen vaskades det om världsmästerskapet i flera klasser. De verkliga vaskarna kom från helt annat håll än man vant sig vid, vilket fick många gammal räv att höja på ögonbrynen.

Herrklassens segerrika vaskare kom från Sverige och Tunabygdens Geologiska Förening, Johnny Hagberg den fyrfaldige SM-mästaren. Och damklassens segrare, Gertraud Veitz från Tyskland. Ungdomarna hade minsann tagit över!

Vädret var kylslaget, men den talrika publiken hängde med och hade, trots vakade nätter med vederbörliga hyllningar till guldets ära, krafter kvar att sporra kämparna i bunkern.

Världsmästare 1987, herrar: Johnny Hagberg, Sverige 2.08 min
 2) Reino Alanko, Finland 2.27
 3) Philippe Riviere, Frankrike 3.53

Årets mästare i veteranklassen, Yrjö Korhonen, som även ställde upp i herrklassen kom på tionde plats med tiden 8.59. Det gäller som sagt, för att anknyta till Pappa-Jussi, "att skynda långsamt..."

Världsmästare 1987, damer: Gertraud Veitz, Tyskland 3.36 min
 2) Jutta Korhonen, Finland 3.38
 3) Pirjo Laiho, Finland 3.57

Bland de tio främsta fanns en svenska, Siv Abrahamsson som kom på fjärde plats med tiden 4.04.

Världsmästaren, Johnny Hagberg flankerad av tvåan och trean

Ungdomsklassen, flickor o pojkar: 1) Jaakko Virtanen, 2) Jari Hongisto,
3) Anne Roth, samtliga från Finland.

Nybörjare, herrar: 1) Pekka Fali, Finland, 2) Veli-Matti Huotari, Finland,
3) Rolf Saxström, Sverige.

Nybörjare, damer: 1) Liette Gutollard, Frankrike, 2) Terttu Sotaniemi,
Finland, 3) Ilse Pirchner, Österrike.

Karin Björk från Norge belade elfte platsen. I övrigt dominerade tyskor o fransyskor bland de tio främsta i damernas nybörjarklass.

"Argonauterna" från Kalifornien o Klondyke lyste med sin frånvaro, åtminstone i prislister.

Nästa VM kommer att hållas i Frankrike. Meddelades avslutningsvis i högtalaren. Tävlingsdeltagarna och publiken avtackades för sitt stora intresse, och hälsades varmt välkomna till Frankrike. Och givetvis till Lapplands guldvecka med FM-88 i Tankavaara.

Bland de bortåt 200 tävlingsdeltagarna, var den kända guldgrävarsläkten Korhonen välrepresenterad. Där sågs bland annat Kullervo Korhonen, en tilltagsen pionjär på efterkrigstidens guldfält i Lemmenjoki. Då försökte han sig på maskingrävning. I måndags vaskade han för hand vid Morgam, bland de särskilt inbjudna gamla uvarna, och tog brons. I gårdagens veteranmästerskap kom han på tionde plats, distanserad av bland annat Pappa-Jussi.

På plats fanns också Yrjö Korhonen, årets veteranvärldsmästare, en erfaren guldgrävare som tillsammans med kollegan Nillo Raunala på sin tid utsågs, att planera och köra igång Turistvaskningen. Jalmari Korhonen igen, blev fyra i veteranklassen. Och så Jutta, en van vaskare, damfrisörska som hon är, knep silvret i damernas, och så vitt jag minns, EM-guldet -84

För Johnny Hagberg, med sina fyra SM-segrar, kom VM-guldet som kronan på verket. GRATIS Johnny! Vi får säkert anledning att återkomma.

Egentligen är VM i guldvaskning som vilken annan stortävling som helst, med utdragna försöksheat åtföljda av flödande spekulationen. Någon stor publiksport är det absolut inte, men drar mycket folk till sig ändå. Det är tydligen stämningen som gör det, och skiljer guldvaskningstävlingarna från de flesta andra tävlingar. Själva tävlingarna är inte det enda man pratar om, långt ifrån. Minst lika viktigt är, att få ventilera gamla minnen och gemensamma upplevelser, eller bara att träffa likasinnade.

Rykten i omlopp om "det stora fyndet" ger näring åt guldfiebern och sätter fart på spekulationerna. Kanske blir det en ny guldrusch...

Numera är guldgrävningen en utspridd hobby, och en deltidssyssla för några få. Huruvida glansen kring hanteringen skall bestå, när de äldre dragit över till de "sälla guldfälten" återstår att se.

Guldgrävarna

Festen var slut. Kvällen hade övergått till morgon. Bortom vedbacken kom lavskrikan flygande, och satte sig elegant på en kvist nära toppen på en granspira. Mjukt hoppade den mellan träden och grenarna, för att slutligen försvinna i slokgranens trygghet. Rallarrosen höll på att blomma ut. Sjön låg blank under den flortunna morgondimman och luften kändes höstligt syrsatt.

Med det redan i pannan saltade kaffet tycktes det bli flykt i tanken hos de gamla uvarna - de två guldgrävarna och vår värd, skogsbonden, vi badat bastu hos. För egen del, lutade det mera åt vanligt hederligt kokkaffe, en uppfattning som föranledde en stillsam antydning om en något mindre välutvecklad smak.

Värdinnan satte fram tunnbröd och bondost, den tunna vita, brunfläckig efter gräddning vid öppen eld, och som man begärligt blötte i kaffet. Och så, råsaltade mjukor till, som ökade välbefinnandet och befrämjade törsten. Denna läckra, fingerlånga siklöja med de varierande namnen, besjungen redan av Runeberg i "Älgskyttarna", och som i Siljansbygden kallas för blikta.

Alla tre hade de i veckan varit några dagar i Tankavaara och hjälpt till med bestyren där. Och nu satt jag med dem till bords i storstugan, av en tillfällighet, som ett "Ja tack" till ett bastubad bortom allfarvägarna kan leda till.

Gubbarna hade också hunnit med, att delta i hedersbetygelsen på kyrkogården i Enare, där Föreningen hedrat alla de enskilda, genom åren bortgångna guldgrävarna med kransnedläggning på sin mångåriga ordförande Heikki Kokkos grav. På fredagen hade det varit dags för avtäckning av minnesstenen över myntmästare J.C. Lihr och hans lilla expedition, som 1868 i Ivalojoeki påträffade så pass mycket guld i älvgruset, att fyndet gav upphov till den stora guldruschen. Det hade varit mycket att stå i, och så hade ju professorn också passat på att fylla de sjuttio här i veckan.

Det finns många "typer" bland dessa ödemarkens män, som av en eller annan orsak hamnat här uppe för gott, eller har Lappland som sommarviste. Filosofiskt sinnelag tycks mången vara utrustad med, och flera av dem verkar belästa. Om sitt guld är man förtegen, och oftast förbigår man även diskret sin bakgrund med tystnad. Ett har de dock alla gemensamt - en hatt av äldsta möjliga modell!

Solen höll på att skingra dimman och gubbarna fortsatte att ösa ur sitt rika minnesförråd, därade av de storslagna ödebygderna med betvingande skönhet, och blottande ett intresse som i mångfald går utöver det vanliga.

Nu ska du som är medlem få chansen att få dina frågor besvarade. I den här fasta frågespalten ska styrelsen försöka förmedla svar på medlemmarnas inskickade frågor om guld och guldvaskning. Svaret besvaras direkt eller inhämtas från någon "expert" på området. Finns ingen expert att tillgå kommer frågan att publiceras obesvarad med uppmaning till er alla att lämna ett godtagbart svar till frågeställaren i vår spalt.

Dagens fråga: Varför använder guldgrävaren vatten vid sin vaskning?

Svar: Vikt förhållandet mellan det tyngre matrialet (guldet) och det lättare matrialet (sand, järn) blir större i vatten än i luft. Dessutom tjänstgör vattnet som bra "transportmedel" i avskiltningsprocessen.

I vatten minskar tyngden av en kropp med tyngden av den undanträngda vattenmängden, som är lika stor som kroppens volym. (Archimedes princip)

Ett mjölkpaket (en liter) väger:

	i luft	i vatten (-1 kg vatten)
	-----	-----
guld	19.3 kg	18.3 kg
järn	ca 7.5 kg	6.5 kg
sand	ca 2.5 kg	1.5 kg
vatten	1 kg	

Viktsförhållande:

guld/järn	ca 2.5 gånger	ca 3 gånger
guld/sand	ca 8 gånger	ca 12 gånger

Bergmy

Lovande guldfyndigheter påträffade i Värmland

Värmland Sveriges Alas-ka... Rapporter om nya lovande guldfyndigheter - de största guldkoncentrationer som någonsin påträffats i svensk berggrund - kommer från Säffle. Men ännu är det osäkert om det handlar

om brytningsbara mängder.

Uppsala-professorn, geologen Per Lundegårdh befinner sig i Arvika-trakten för att bistå de privatpersoner som hittat guldet.

Lundegårdh har bekräftat att det rör sig om ett mycket intressant fynd - guldkoncentrationen ligger på 65 gram per ton berg, vilket kan jämföras med Botiden

där man som mest uppmätt halter av 30 gram guld per ton berg.

Gränsen för en ekonomiskt förvarbar brytning ligger vid 1,5 gram guld. Det helt avgörande dock, även vid så lovande koncentrationer som i Säffle, är fyndighetens storlek.

Åtta ådror

Om Säfflefyndigheten är tillräckligt stor för kommersiell bryt-

ning är alltså ännu oklart, men professor Lundegårdh hoppas ha besked inom kort.

Fyndigheten ligger, enligt SvD, mycket lägligt till. I praktiken stryker E 18 platsen där man fram t o m torsdagen hittills kunnat konstatera åtta gulddror.

De privatpersoner som gjort fynden har redan formellt inmutat området.

Bo Östlund

"Deadline" för frågor till GULDVASKAR'N nr 3

Styrelsen tillhanda
senast 15 nov

Billette

